

maa man være forsigtig med at røre ved paa et enkelt Punkt. Hvorledes Forholdet i Tidernes Løb har udviklet sig paa Bornholm, hvad der har begrundet, at Bornholm kun skulde svare denne mindre Skat, kan maaskee være vanskeligt at paavise, men klart er det, at en saadan Bestemmelse som den, Lovforslaget nu vil have gjort gjældende paa Bornholm, ligefrem vil medføre, at der vil blive paalagt Kjøbstadeiendommene der fuld Skat istedetfor tidligere halv Skat, altsaa at deres Bygninger ville faae en ikke ringe Formindskelse af deres Værdi. Dette vil nu at være, hvis det Samme var Tilfældet med Landets øvrige Kjøbstadeiendomme, men det er det ikke, og det kan i mine Tanker ikke være rigtigt at gaae saaledes tilværks imod en enkelt Klasse af Kjøbstadeiendommene, tilmed paa en Ø, der paa ingen Maade hører til den meest begunstige Deel af Landet, men som tværtimod paa Grund af mange særlige Forhold er mindre heldigt stillet. Disse bornholmske Kjøbstæder have i en fjern Tid sandsynligviis været et Slags store Landsbyer, hvor Bygningerne have været straatakkede; de paagjældende Eiendomme indtage som oftest en meget stor Plads; der er mange Eiendomsbesiddere der, som have en stor Gaardsplads, en stor Have og flere Længer, hvoraf nogle ikke mere bruges som tidligere til Avlsbrug; da hver Familie som oftest har sit eget Sted, og da man sjældent bruger at leie ud paa Bornholm, have de Familier, der boe i saadanne Eiendomme som de nævnte, ofte efterhaanden faaet et større Antal Rum, end de strengt taget have Brug for, og deraf vil Følgen atter være, at man derovre vil komme til at betale en forholdsviis meget betydeligere Bygningsafgift end andetsteds. Men det vilde, som sagt, være urigtigt at paalægge disse Eiendomme en saadan hyderligere Betsatning, da der kun for Landets øvrige Kjøbstæder finder „en Regulering Sted“, og det vilde det saameget mere, som man i saa mange andre Retninger slet ikke har taget et saadant Hensyn til Bornholm som til Resten af Kongeriget. Jeg har allerede haft Leilighed til at fremhæve, hvorledes Postvæsenet derovre i mangfoldige Aar har været forsømt. Nu er man endelig kommen til at faae Post to Gange om Ugen, men selv dette maa, hvad man dog

vil indbrømme, f. Ex. for en By som Rønne, der nu har over 6,000 Indbyggere, ansees som meget lidet; fremdeles er der ingen Telegraphforbindelse mellem Bornholm og det øvrige Rige; jeg kan ogsaa anføre, at med Hensyn til Veivæsenet, hvortil Skatsskassen jo ofte har ydet store Bidrag for det øvrige Lands Vedkommende, er intetfomhelst saadant Bidrag fra Statens Side kommet Bornholm tilgode. Jeg kan forstaae, at man i Fremtiden vil kunne finde det rigtigt at beskatte Bornholm i samme Forhold som Resten af Landet, thi jeg maa erkjende, at en Forskjel i saa Henseende maaskee ikke vilde være heldig, men jeg vil da haabe, at de Goder, hvoraf det øvrige Land alt er i Besiddelse, i saa Fald forinden, maa komme Landsdelen Bornholm tilgode. — Jeg anseer det som andre Talere for en Selvfølge, at Lovforslaget gaaer til 2den Behandling.

Rimestad: Jeg kunde ganske vist være fristet til at frasalbe Ordet, da Endeel af det, jeg havde tænkt paa at sige, allerede er fremsat af foregaaende ærede Talere, men deels har det Foredrag, vi nys hørte af de ærede Medlemmer for Bornholms 1ste Valgfreds (Fallefen) og for Maribo Amts 2den Valgfreds (Frederiksen), givet mig Anledning til at fremsætte nogle enkelte Bemærkninger, og deels er det saa, at jeg kunde ønske at pointere et enkelt Punkt stærkere, end tidligere er sleet. Vi ere vistnok Alle enige om, at en saadan Skat som Bygningsafgiften er en antiqveret Skat, en Betsatning, som der ikke kunde være Tale om at indføre nu fra Nytt af. Det ærede Medlem for Bornholm (Fallefen) synes jo rigtignok at ville stænke den et vist betinget Bisald, idet han sagde, at med en saadan directe Betsatningsmaade var der forbundet den Fordeel, at, naar der var gaaet nogle Decennier, saa ville Uretfærdighederne i Tidens Løb have udjævnet sig; men det er virkelig en daarlig Trøst for dem, som nu blive rammede af dem. Det ærede Medlem siger, som der staaer i Bisen, at om hundrede Aar er Alting glemt, men dette kan ikke trøste dem, der nu leve, for den Uret, de nu lide. Men dobbelt betænkeligt synes det at være, som ogsaa fremhævet